

PNEUMATOLOGIE

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2020

Versie module: ST03/A/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 3 EC | 84 studie-uren

Inhoud

Dit vak wil een inleiding vormen op de studie van de Heilige Geest. Vanuit Schrift, kerkelijke traditie en de huidige context denken we na over de Geest in relatie tot de Triniteit, de menselijke persoon van Jezus Christus, de schepping en de Kerk. Vanuit een bijbels-theologisch kader worden lijnen getrokken die aanleiding geven tot dogmatische reflectie en tot versteviging van ons geloof.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof ben je bekend met de vaktypische begrippen en heb je inzicht ontwikkeld in hun samenhang. Je bent op de hoogte van de belangrijkste bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) binnen het vakgebied en bent in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens ben je op de hoogte van de (historische) omvang en relevantie van het aandachtsgebied en ben je in staat een vertaalslag te maken van theologie naar gemeenteverband en je persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof ben je onder meer bekend met de volgende woorden en begrippen en kunt deze kort omschrijven:

pneumatologie en de historische ontwikkeling van de pneumatologie, 'pneumatological renaissance', spiritualiteit, dogmatiek, triniteit, perichorese, hoge pneumatologie, kosmische pneumatologie, pneumatische ecclesiologie, theopneustos, ordo salutis, heiliging, opwekking (revival), gaven van de Geest, vrucht van de Geest, doop in de Geest.

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- de samenhang tussen de volgende begrippen omschrijven:
  - de Heilige Geest en de Triniteit en vooral ook de Persoon van Jezus Christus;
  - de Heilige Geest en het Woord;

Kennisverwerving

Inzicht en Vaardigheid

- de Heilige Geest en de schepping;
- de Heilige Geest en de herschepping (verlossing);
- de Heilige Geest en de kerk;
- het pneumatologisch gedachtegoed van enkele belangrijke Nederlandse theologen onder woorden brengen;
- een eigen positie innemen ten aanzien van verschillende vraagstukken en deze theologisch verantwoorden (bijv. de doop en vervulling met de Geest, de gaven van de Geest, de Geest en opwekking).

Attitude

Gedurende en na dit vak ben je (meer) onder de indruk geraakt van de reikwijdte van het werk en de Persoon van de Heilige Geest, als motor voor het leven in navolging van Christus.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de module en eventuele aanvullende leerstof; werkstuk.

Literatuur

Verplichte literatuur

Module *Pneumatologie*.

Brink, G. van den en Kooi, C. van der. 2012. *Christelijke dogmatiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, H. 12, pag. 444-482 (39 pags).

Bronteksten:

capita selecta uit McGrath, Alister E. 2017. *The Christian Theology Reader*. Fifth Edition. Oxford: Wiley-Blackwell (5 pags):

- 3.8 – ‘Basil of Caesarea on the Work of the Holy Spirit’;
- 3.9 – ‘Gregory of Nazianzus on the Gradual Revelation of the Trinity’;
- 3.15 – ‘Cyril of Alexandria on the Role of the Holy Spirit’;
- 3.16 – ‘John of Damascus on the Holy Spirit’.

Lees een preek van Charles Haddon Spurgeon over de Heilige Geest, te vinden op internet bijv. (www.spurgeon.org of www.spurgeon.gems.org).

Aanbevolen literatuur

Bloesch, Donald G. 2000. *The Holy Spirit: Works & Gifts*. Downers Grove, IL: Intervarsity.

Carson, D.A. 1987. *Showing the Spirit, A Theological Exposition of 1 Corinthians 12-14*. Grand Rapids, MI: Baker. 229 pp.

Cartledge, Mark J. (ed.). 2006. *Speaking in Tongues. Multi-Disciplinary Perspectives. Studies in Pentecostal and Charismatic Issues*. Milton Keynes: Paternoster Press.

- Fee, Gordon D. 1995. *Paul, the Spirit, and the People of God*. US: Hendrickson Publishers.
- Ferguson, Sinclair B. 1996. *The Holy Spirit*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
- Lloyd-Jones, Martyn. 1999. *God de Heilige Geest: Een pastorale uitleg van de geloofsleer*. Heerenveen: Groen. (H. 1-21).
- Menzies, William W. & Robert P. Menzies. 2000. *Spirit and Power. Foundations of Pentecostal Experience*. Grand Rapids, MI: Zondervan.
- Ouweneel, Willem J. 2007. *De Geest van God: ontwerp van een pneumatologie*. Vaassen: Medema.
- Packer, J.I. 1996. *Wandelen door de Geest*. Hoenderloo: Novapress.
- Stott, John. 2010 *Doop en vervulling van de Heilige Geest*. Hoenderloo: Novapress.
- Van der Kooi, Cees. 2006. *Tegenwoordigheid van Geest: Verkenningen op het gebied van de leer van de Heilige Geest*. Kampen: Kok. (H. 1-10).
- Veenhof, Jan. 2016. *De kracht die hemel en aarde verbindt. De identiteit van de Geest van God als relatiestichter*. Utrecht: Boekencentrum.

